

Odborný mesačník pre chovateľov
hospodárskych zvierat a veterinárov

Slovenský CHOV[®]

ročník XIX.
január 2014

Slovenský CHOV organizuje
2. ročník súťaže
NAJ agro dievča, chlapec.
Hlasovaním na www.agrobiznis.sk
vo februári určíte **NAJ** dievča webu.

Na snímke finalistka 1. ročníka
Lenka Šimonová,
SOŠV Nitra

Redakcia Slovenského CHOVu vám
praje úspešný chovateľský rok

Oživenie živočíšnej výroby a rast počtu HZ je zložitý proces. Veríme však, že sa nám to spolu podarí

V týchto dňoch sa vedú intenzívne debaty o budúcnosti živočíšnej výroby na Slovensku. Zaujímavý je nielen dlhodobější časový horizont, ale najmä časové obdobie, ktoré sa dotýka najbližšieho kalendárneho roka. Aj preto sme v tejto súvislosti oslovili generálneho riaditeľa Sekcie poľnohospodárstva MPRV SR Ing. Jána Vajsa.

Vláda deklarovala snahu o 80 %-nú mieru potravinovej sebestačnosti. To by sa mohlo ukázať ako problematické najmä v sektore živočíšnej výroby.

Oživenie živočíšnej výroby a rast stavov hospodárskych zvierat bude veľmi zložitý proces, pri ktorom je veľmi ťažko predvídať, ako zareaguje hlavne trh – spotrebiteľ, ale taktiež aj výroba živočíšnych komodít, to znamená, ako sa samotní farmári a majitelia poľnohospodárskych podnikov postaví k nastaveným pravidlám, a ako dokážu využiť ponúkané možnosti.

V tejto oblasti je veľmi dôležité zadefinovanie zásadných cieľov – stratégiu, a dôležitá je kontinuita plnenia týchto cieľov v dlhšom časovom horizonte. Z tohto dôvodu bola aj vypracovaná koncepcia rozvoja poľnohospodárstva do roku 2020. V ďalších krokoch bolo potrebné nastaviť jasné a stabilné pravidlá financovania počas celého obdobia. Mechanizmus podpôry vo všetkých pilieroch je nastavený tak, aby sa naplnili ciele stanovené v koncepcii hlavne vo vzťahu k zvýšeniu sebestačnosti v potravinách a taktiež plneniu cieľov vo vzťahu k zvýšeniu zamestnanosti v sektore.

Finančný mechanizmus na roky 2014-2020 by mal byť postavený na troch pilieroch. Prvým sú priame garantované platby z EÚ. Druhým je Program rozvoja vidieka a tretím pilierom je vnútroštátna pomoc – tzv. národná prechodná platba, kde by malo byť pripravených na celé obdobie 114 mil. eur, čo pripadá približne 19 mil. € ročne, ktoré pôjdu výlučne do živočíšnej výroby.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať chovu hovädzieho dobytku tak, aby nedochádzalo k poklesom stavov, hlavne z dôvodu dlhého generačného intervalu hovädzieho dobytku potrebného na obnovu stavov zvierat, ako aj

Ing. Ján Vajs

generálny riaditeľ Sekcie poľnohospodárstva MPRV SR

z dôvodu neustálych výkyvov výkupných cien mlieka. Medzi prioritne podporované sektory by mali patriť chov ošípaných a chov hydiny. Aj napriek stabilite sektoru chovu oviec a kôz, ale aj dojiaciach kráv je dôležité podporovať aj tieto odvetvia, hlavne z dôvodu, aby nedochádzalo k opúšťaniu obhospodarovania takých plôch, ktoré nie je možné obhospodarovať iným spôsobom a zabezpečovať tak udržanie kultúrnej poľnohospodárskej krajiny. V roku 2014 sa celková sektorová pomoc na dojnice bude pohybovať okolo 34,8 mil. €, t.j. 28,3 mil. € z I. piliera a 6,5 mil. € vnútroštátna pomoc. Formou podpory na VDJ by malo byť pre rok 2014 alokovaných približne 6,5 mil. € pre dojnice, 3,9 mil. € pre dojiace kravy, 2,8 mil. € pre ovce a kozy. Pre sektor ošípaných je určených 1,9 mil. € a pre hydinu 2,9 mil. €.

Tŕňom v oku chovateľov je východiskový stav zvierat pre vyplácanie podpôry. Budú sa meniť východiskové kritériá pre počet zvierat, na ktorý dostanú jednotliví chovatelia podpôry?

Našou snahou je, aby do systému výpočtu boli vložené čo najčerstvejšie údaje. Aby bol systém spravodlivý, treba dať do mechanizmu výpočtu počet zvierat, ktoré vlastní chovateľ v deň podania žiadosti. Tie sa menia každý rok, takže skutkový stav by sa mal zmeniť.

V roku 2015 by mali vstúpiť do platnosti zmeny Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Aké zmeny je možné očakávať v tomto smere?

Od roku 2015 sa začnú uplatňovať nové princípy SPP. Naším cieľom bude stabilizovať sektor mlieka, podporiť a znovu motivovať poľnohospodárov pre chov hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny. K podporám v roku 2014 v rámci prvého piliera by mali priradiť v roku 2015 podpôry v objeme približne 8 mil. € pre dojiace kravy, 5,1 mil. € pre výkrmový dobytok, teľatá (ide o novú podporu + 1,8 mil. € - III. pilier vnútroštátna pomoc). Pre sektor oviec a kôz je pripravených z I. piliera ďalších 4 mil. €. Pre sektor ošípaných je určených z III. piliera 1,4 mil. €. Samozrejme, od roku 2015

sa začne naplno využívať PRV 2014-2020, kde je alokovaných cez opatrenie dobré životné podmienky zvierat hlavne pre sektor ošípaných približne 7,8 mil. € a sektor hydiny 2,5 mil. €. V prípade podpôr v rámci PRV budú pravidlá nastavené v súlade s konkrétnym opatrením.

Nemôže sa stať, že by sa počas programovacieho obdobia menila výška podpôr?

Tieto čísla budú stabilné pre každého poľnohospodára na celé obdobie. Hlavnou požiadavkou žiadateľa o tieto podpory bude, samozrejme, deklarovanie aktívneho farmára a držanie stavov hospodárskych zvierat vedených v CEHZ.

Z dôvodu zjednodušenia administrácie týchto podpôr uvažujeme so zosúladením deklarovania stavov HZ pri podaní žiadosti aj o iné druhy podpôr (napr. zaťaženie pôdy, alebo prechodné vnútroštátne platby na VDJ). Nevyklúčujem však, že z rôznych dôvodov (špekulácie) môže byť použitý aj iný mechanizmus, pričom však podstata zostane zachovaná, a tou je evidencia zvierat v CEHZ.

Ak vplyvom súčasného pozitívneho vývoja cien (napr. mlieka) a navrhovaných podpôr dôjde k výraznejšiemu navýšeniu stavov zvierat, neovplyvní to negatívne výšky podpôr na dojniciu či VDJ?

Ako už bolo spomínané, je ťažké predvídať, aký bude vývoj jednotlivých sektorov. Samozrejme, záujmom ministerstva je, aby sa zvyšovali stavy zvierat a slovenská produkcia živočíšnej výroby. Dôležitá je garancia finančných alokácií - obálok pre jednotlivé sektory na celé obdobie. Napríklad v rámci PRV v nosnom opatrení pre živočíšnu výrobu - dobré životné podmienky zvierat počítame v sektore ošípaných s nárastom stavov prasníc o 6% ročne a so zapojenosťou až 90%.

V prípade veľmi priaznivého vývoja situácie na trhu a zvýšenia stavov zvierat je možné uvažovať nad prepočítavaciami koeficientmi z dôvodu, aby nedošlo k prečerpaniu jednotlivých obálok, na druhej strane urobíme všetky opatrenia, aby zároveň nedošlo k nevyčerpaniu niektorých, hlavne vnútroštátnych podpôr (nevím či bude možné použiť kombináciu, že by sa presunuli prostriedky z balíka, ktorý by sa nečerpal a finančné prostriedky by sa pričlenili do balíka, kde by hrozilo veľké krátenie z dôvodu pozitívne vyvíjajúcej situácie, ako je to napr. v súčasnosti pri dojiacich kravách, zbytočne je sadzba 140 € na 28 028 VDJ, keď ich je v súčasnosti už cez 50 tis. VDJ.)

Záujmom ministerstva je vyplácanie podpôr určených pre daný rok vždy v príslušnom kalendárnom roku (sekcia rozvoja vidieka, PPA).

Nehrozí riziko, že v prípade nárastu podpory v niektorom segmente ŽV odberatelia znížia nákupnú cenu prvovýrobku (napr. mlieka)?

Možné je všetko. Na druhej strane treba však povedať, že tu by mali nastúpiť rokovacie tímy odbytových združení. Práve tu vidíme veľkú rezervu na strane našich farmárov. Túto nejednotnosť vidieť nielen v oblasti samotného združovania, ale aj pri reakcii na naše návrhy o tom, že v novom programovacom období PRV

by mal existovať aj podporný titul zameraný na odbytové združenia. O slabej vôli združovať sa svedčí aj fakt, že od podpísania „mliečného balíčka“ prezidentom, zatiaľ nebola zaregistrovaná snaha o vytvorenie odbytového združenia s vyjednávacou silou jednej tretiny celoslovenskej produkcie mlieka. Podľa nášho názoru je toto množstvo tak obrovské, že by mohlo byť hnacím motorom cenotvorby nielen v priestore Slovenska, ale aj v užšom priestore strednej Európy.

Ešte by som chcel dodať, že expanzia v podnikaní by nemala byť založená na podpore štátu, ale na vlastných plánoch a šikovnosti. Akákoľvek finančná podpora by mala byť aj zo strany farmárov vnímaná ako možnosť priliepiť si k výsledkom vlastnej práce.

Chceli by ste dodať niečo na záver?

Podporné mechanizmy sú nastavené tak, že každý, kto má seriózny záujem o podnikanie v poľnohospodárstve, si v nich dokáže nájsť to

svoje. Je len na ňom, ako sa vysporiada s výzvami, ktoré mu prinesie rok 2014, i roky nasledujúce.

Pripravované zmeny by mali viesť k podpore aktívnych farmárov nielen v oblasti živočíšnej výroby, ale aj špeciálnej rastlinnej výroby. Podiel špekulantov a zneužívateľov parazitujúcich na systéme by mal klesnúť na minimum.

Pripravované presuny časti objemu finančných prostriedkov medzi jednotlivými piliermi SPP sú preto, aby sa v podpore zrovnoprávnili naši farmári a ich kolegovia zo starých členských krajín EÚ. Na druhej strane treba povedať, že financie, ktoré zostanú v II. pilieri a budú vyplatené pre podnikateľov v oblasti živočíšnej výroby, budú prísne viazané na údaje z Centrálnnej evidencie HZ, takže nebude možné, aby uspeli fiktívne projekty.

Za rozhovor poďakovali
Marián Dukes a Ján Huba
Snímka: Marián Dukes

základné výbery býkov mäsových plemien

Movis-AGRO, AK, spol s.r.o., Skalica
ako najväčší producent plemenných býkov na Slovensku,
Vás pozýva na aukcie mäsových býkov

Naše býky plemena mäsový simentál nakúpíte v aukciách vo všetkých termínoch na OPB Skály Benešov

Základné výbery a aukcie býkov prebehnú v termínoch:

FEBRUÁR 2014
20.2. 2014 OPB Měcholupy – celkom **20 ks** plemena mäsový simentál, limousine a aberdeen angus – red
24.2. 2014 OPB Skály Benešov – celkom **32 ks** plemena mäsový simentál, charolais, blonde d'aquitaine a piemontese

APRÍL 2014
22.4. 2014 OPB Měcholupy – celkom **46 ks** plemena mäsový simentál, charolais, blonde d'aquitaine a limousine
24., 25. a 28. 4. 2014 OPB Skály Benešov – celkom **139 ks** plemena mäsový simentál, charolais, aberdeen angus, limousine, piemontese, hereford a blonde d'aquitaine

Zaistíme pre vás dopravu býkov, poradíme s výberom. Možnosť prehliadky býkov v priebehu testu i pred základnými výbermi (pri dodržaní veterinárnych predpisov).

zoznamy býkov s podrobnosťami na: www.jchovatel.cz

Jihočeský chovatel a.s.,
 Lipenská 869/17, 370 01 České Budějovice, www.jchovatel.cz
 Kopáčková, 602395828, kopackova@jchovatel.cz Káčer, 602395825, kacer@jchovatel.cz